

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/183/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512205715
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8512205715.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 11.12.2014 č.k. 10C/900/2012-124 v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.05.2015 č.k. 10C/900/2012-156 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

V prevyšujúcej časti rozsudok v spojení s opravným uznesením z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa návrh na prerušenie konania zamietol, žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobca si uplatňuje nárok na náhradu majetkových škôd a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadostiach na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote vrátane skutočností, že exekučný súd preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, v danom prípade rozsudky rozhodcovského súdu, spôsobom odporujúcim zákonu. Súd prvého stupňa poukázal v tejto súvislosti na obsah pripojených exekučných spisov Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 4Er/64/2004, 4Er/131/2005, 2Er/15/2004, 5Er/57/2007, 5Er/81/2007, 5Er/16/2004, 2Er/167/2003 a napokon 3Er/224/2005. Súd prvého stupňa nemal za preukázaný nesprávny úradný postup, v danom prípade existenciu priťahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, nevydaním rozhodnutia v zákonom určenej lehote. Poukázal na to, že lehota 15 dní na vydanie poverenia pre súdneho exekútora sa nevzťahuje na prípady, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c), d) Exekučného poriadku, teda na notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Zdôraznil, že v exekučných konaniach súd nezamietal návrhy na vydanie poverenia, ale exekučné konania zastavoval. V uvedených veciach exekučný súd konal sústredene, bez priťahov a tvrdená nečinnosť exekučného súdu žalobcom v spojených žalobách nezodpovedala skutočnosti. Exekučný súd opodstatnene skúmal, či rozhodcovské rozsudky, ktoré boli podkladom na vykonanie exekúcie, nezaväzujú povinných na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené, alebo plnenie odporujúce dobrým mravom. Takýto postup exekučného súdu bol plne opodstatnený a zákonom podložený. Skonštatoval, že postup exekučného súdu v predmetných exekučných veciach nebol posudzovaním vecnej správnosti

rozhodcovského súdu a nesmeroval ani k zrušeniu tohto rozhodnutia, ale iba realizoval svoje oprávnenia plynúce z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vo vzťahu posúdenia, či exekučný titul - rozhodcovský rozsudok je alebo nie je v rozpore so zákonom. Súd prvého stupňa zistil, že exekučné tituly vo forme rozhodcovských rozsudkov predložených žalobcom, ako oprávneným, boli vydané v rozpore so zákonom. Exekučný súd tak dospel k správneému záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia a konania zastavil. Týmto postupom exekučný súd neposudzoval vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu, ani nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia, ani si neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Iba skúmal, či rozhodcovské rozsudky sú vykonateľným exekučným titulom a či ich vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednávať dané spory. Žalobca tiež podľa súdu prvého stupňa neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia o nesprávnom postupe exekučného súdu v predmetných exekučných veciach, nepreukázal vznik škody či žiadanej nemajetkovej ujmy. Žalobu preto ako neopodstatnenú zamietol. Rovnako prvostupňový súd zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania v súvislosti s ustanovením § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., keď žalobca žiadal prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Prešov sp. zn. 7C/6/2010. Poukázal na to, že rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania a rozhodnutím o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania bol rešpektovaný účel konania v zmysle § 6 O.s.p., teda aby ochrana práv všetkých účastníkov konania bola účinná a rýchla, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb.. V právnom štáte nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Poukázal v tejto súvislosti na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerance trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESLP v Štrasburgu. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, keď súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Žalobca ďalej predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku v určenej výške. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, keďže prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základnej ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred rozhodnutím o veci o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je z časti opodstatnené.

V tomto konaní žalobca okrem iného navrhol prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že prerušenie konania z tam uvedených dôvodov je fakultatívne, teda súd nie je povinný prerušiť konanie ani v prípade, že by inak boli splnené podmienky podľa tohto ustanovenia. Účastník môže navrhnúť takéto prerušenie konania, avšak súd nie je povinný návrhu vyhovieť bez toho, aby o tom rozhodol. Tento procesný úkon súdu závisí len od jeho úvahy a nie je viazaný návrhom účastníka konania.

Prekážky postupu konania sú taxatívne vymedzené v § 107 až § 111 O.s.p. Tieto ustanovenia neobsahujú právnu normu, ktorá by umožňovala, aby všeobecný súd nekonal a nerozhodoval vo veci len z dôvodu, že sa na rovnakom súde vedie konanie v súvisiacom spore s tými účastníkmi konania s obdobným skutkovým a právnym základom.

Pripustenie dôvodu prerušenia konania len preto, že na súde sa vedie iné konanie s tými istými účastníkmi by bolo porušením práva účastníkov na prerokovanie veci bez prieťahov. Je potrebné prihliadať na legitímne očakávania účastníkov, preto konanie v inej veci nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na prerušenie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., pričom využitie možnosti prerušiť konanie sleduje záujem hospodárnosti. Je zrejmé, že Okresný súd Prešov v konaní sp. zn. 7C/6/2010 prerušil konanie a položil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ. Odvolací súd zdôrazňuje, že prerušenie konania o náhradu škody štátu spôsobenej nesprávnym úradným postupom do skončenia konania o predmetnej prejudiciálnej otázke nesleduje záujem hospodárnosti. Zásadný problém žalobca vidí v opatrení exekučného súdu neudeliť poverenie na vykonanie exekúcie vedenej na základe rozhodcovského rozsudku. Slovenská republika pritom má vnútroštátne pravidlo, ktoré umožňuje exekučnému súdu netrvať na materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (porovnaj uznesenie Súdného dva EÚ vo veci žalobcu Pohotovosť proti Korčkovskej C-76/10, tiež rozsudok C-40/08 ASTURCOM). Spomínané pravidlo umožňujúce preskúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul z hľadiska imperatívu dobrých mravov zákon stanovuje v § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní účinnom do 31.12.2004, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Keďže zo žiadneho ustanovenia Ústavy SR nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, musí sa súd pri uplatňovaní procesného postupu podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. riadiť i požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku Ústavy a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 21/00).

Odvolací súd preto rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Ako vyplynulo ďalej z obsahu spisu, žalobou doručenu dňa 28.09.2012 pôvodne na Okresný súd v Starej Ľubovni pod sp. zn. 4C/8/2012, žiadal žalobca od žalovanej náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa, ktorý podľa tvrdení žalobcu nerozhodol v zákonom určenej 30 dňovej lehote o návrhu žalobcu, ako oprávneného, na zmenu súdneho exekútora. V tejto súvislosti žalobca poukázal na exekučnú vec Okresného súdu v Starej Ľubovni, ktorá sa týkala povinného R. S., nar. XX.XX.XXXX. Súd prvého stupňa spojil na spoločné konanie veci pôvodne vedené na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4C/12/2012, v ktorej je poukazované na exekučnú vec povinnej U. Q. (4Er/64/2004), 4C/13/2012 sa týka povinného H. S. (4Er/131/2005), 4C/14/2012 sa týka povinnej C. H. (2Er/15/2004), 4C/73/2012 sa týka povinnej E. Q. (5Er/57/2007), 4C/75/2012 sa týka povinnej Q. T. (5Er/81/2007), 4C/83/2012 sa týka povinného Y. C. (5Er/16/2004), 4C/84/2012 sa týka povinnej E. T. (2Er/167/2003), 4C/85/2012 sa týka R. F. (3Er/224/2005).

Ako je zrejmé z obsahu žalôb v spomínaných konaniach, v týchto prípadoch žalobca uplatňuje svoj nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v nadväznosti na tvrdený nesprávny úradný postup exekučného súdu, ktorým je Okresný súd v Starej Ľubovni v uvádzaných exekučných konaniach, ktorý nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v zákonom určenej lehote 30 dní od doručenia návrhu žalobcu, ako oprávneného. V tejto súvislosti žalobca v jednotlivých žalobách spojených na spoločné konanie poukazuje aj na časový rozsah omeškania exekučného súdu pri rozhodovaní o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora s poukazom na znenie § 44 ods. 7, 8 Exekučného poriadku platného od 01.9.2005 a od 01.12.2006.

Súd prvého stupňa však pri posudzovaní opodstatnenosti nárokov žalobcu uvádzaných v jeho žalobách spojených na spoločné konanie poukazuje na eventuálne prietahy, resp. spôsob rozhodovania o návrhu žalobcu, ako oprávneného v exekučných konaniach, pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní určenej § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, aj keď žalobca na tomto základe svoje nároky neuplatňuje.

Je teda zrejmé, že súd prvého stupňa sa dodatočne nezaoberal analýzou podstaty nároku, ktorý je uplatňovaný v tomto konaní a dokazovanie vo veci zameralo na zisťovanie či a akým spôsobom bolo v uvádzaných exekučných konaniach rozhodované exekučným súdom o návrhu žalobcu, ako oprávneného, na vydanie poverenia pre súdneho exekútora. V dôsledku uvedeného je rozhodnutie nepreskúmateľné a neadresné, preto odvolací súd postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f), § 221 ods. 2 O.s.p.).

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní tak bude predovšetkým dôsledne sa oboznámiť s podstatou právneho základu, na ktorom uplatňuje žalobca svoje nároky na náhradu škody a nemajetkovej ujmy a v tejto súvislosti je potrebné analyzovať príslušné exekučné spisy a to aj spolu so spisom, ktorý sa

týka povinného R. S. (4C/8/2012), ktorý k spisovému materiálu zabezpečený nebol. Až po takomto vykonanom dokazovaní a analýze predmetnej problematiky bude možné zaujať stanovisko, či je nárok žalobcu uplatňovaný v tomto konaní v jednotlivých žalobách dôvodným.

Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa musí byť pritom vyčerpávajúce a dostatočne adresné vo vzťahu ku každej konkrétnej veci, ktorá sa týka exekučného konania jednotlivých povinných. Po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci opätovne rozhodnúť s tým, že v novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.